

10. Inglise keel

10.1. Õppeaine kirjeldus

Võõrkeelte osatähtsus Eesti kultuuri- ja majanduselus üha kasvab. Vajalik on motiveerida õpilasi õppima võõrkeeli, arvestades õppija ealist ning individuaalset eripära. Erineva edasijõudmisega õpilased vajavad jõukohaseid õpieesmärke ja objektiivset tagasisidet saavutatud kohta. Selleks, et ümbritseva eluga toime tulla, vajab ka abiõppel olev laps elementaarseid teadmisi ja oskusi võõrkeeltest.

Erivajadusega laste kõne alaarengu ning psüühiliste protsesside iseärasuste tõttu on võõrkeele omandamine neile eriliselt raske. Seetõttu keskendutaksegi võõrkeele õpetamisel kõige tavalisematele kommunikatiivsetele ülesannetele, lähtutakse elulistest situatsioonidest, kus õpilane peab suutma keele abil hakkama saada.

Õpetuse planeerimisel ja eesmärkide püstitamisel tuleb arvestada abiõppel olevate õpilaste mahajäämuse astet ja puudest tulenevaid iseärasusi. Erilist tähelepanu nõuab diferentseeritud õpetamise korraldamine ja vajadusel individuaalõppekava alusel õpetamine. Piisavalt peab jääma aega kordamisele ja kinnistamisele. Õpetamisel lähtutakse nn. spiraali põhimõttest: samad sõnad, väljendid ja keeleteadmised tulevad kasutusele võimalikult paljudes erinevates olukordades, laiendades õpitu kasutusala ja kinnistades keeleainest. Abiõppel olev õpilane vajab võõrkeelte õppimiseks spetsiifilist õppematerjali, erimetoodilist abi, mitmekesist töökorraldust, erinevaid õppimise võimalusi.

KUULAMINE JA KÕNELEMINE. Keelelise suhtluse osaoskuste omandamisel on suurem tähtsus kuulamisel ja kõnelemisel. Kuulamisel on oluline, et õpilane hakkaks tajuma võõrkeelele omast kõla, intonatsiooni, rõhku; oskaks eristada sõnu lauses, ära tunda sõnade tähendusi ja lõpuks saada aru sõnumist. Kõnelemise õpetamisel ei saa abiõppel olevatele õpilastele püstitada kõrgeid eesmärke. Elulistes situatsioonides vajaliku keelepraktika saavutamiseks peab õpilastele andma ea- ja jõukohaseid kõnesituatioone, lausemudeleid ning stimuleerima kõnesoovi. Suulisel keelekasutusel on oluline hea hääldus. Erivajadusega õpilastel võib olla väga erinevaid kõnehäireid ja seepärast vajavad nad tavalisest enam harjutamist. Võõrkeeles lisanduvad häälikud, mida eesti keeles ei ole või mille hääldamine erineb eesti keele sama hääliku hääldamisest.

KIRJUTAMINE. Kuigi võõrkeele õpetamisel on põhirõhk suulisel keelekasutusel, tuleb õpilastel tutvuda ka kirja- ja kirjapildiga.

LUGEMINE. Lugemisoskus ja arusaamine loetust on olulisem kui kirjutamisoskus. Võõrkeeleõpetus on seotud teiste õppeainetega, eelkõige emakeeleõpetusega. Emakeeles omandatud keeleteadmised aitavad kujundada ka võõrkeele süsteemi, grammatika kasutamise oskust, keeleüksuste võrdlemist ja rühmitamist õpitud tunnuste alusel. Keeleõpetajate koostöö kooli logopeediga on eriti tähtis.

10.2. Õpetuse eesmärgid.

Võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib kuulama ja mõistma lihtsat igapäevast võõrkeelset kõnet, osaleb vestluses;
- 2) omandab võõrkeele häälduse, intonatsiooni ja rütmi;

- 3) omandab sõnavara, mis on vajalik elus toimetulekuks;
- 4) realiseerib oma kõnesoovi eluliselt vajalikes situatsioonides;
- 5) tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet (reklaam, kuulutused jne);
- 6) täidab lihtsamaid tarbekirja blankette, individuaalset ankeeti;
- 7) kasutab vajaduse korral sõnaraamatuid, vestlussõnastikke;
- 8) omandab elementaarsed keeleüksused ja kasutab neid kõnes.

10.3. Lõiming

Võõrkeelte temaatiline lõiming õppeainete sees õppeainete ja ainevaldkondade vahel, erinevate haridustasemetega vahel.

Alateemad.

1. Mina ja teised.- Enesetuvustus, teiste tutvustamine, välimus, vanus, rahvus, sugu, tegevused, viisakusväljendid, enesetunne, tervis, huvid, harjumused, suhted sõpradega. Seos inimeseõpetuse, kunsti, kodunduse, eesti keele, ajaloo, ühiskonnaõpetuse, matemaatika, käsitöö ja tööõpetusega, arvutiõpetuse, kehalise kasvatusena ning loodusõpetusega.

2. Kodu ja lähiümbus.- Pereliikmed, sugulased, pereliikmete tegevusalad, elukoht, kodukoha tutvustamine, igapäevased kodused tööd ja tegevused, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad. Seos eesti keele, inimeseõpetuse, matemaatika, kunsti ja tööõpetuse, loodusõpetuse, ühiskonnaõpetuse, kodunduse ning arvutiõpetusega.

3. Kodukoht Eesti.- Riiginimi, pealinn, rahvused, asukoht, sümboolika, linn, maa, aastaajad, ilm, loodus, tähtpäevad, vaatamisväärsused. Seos eesti keele, ajaloo, kunsti, loodusõpetuse, ühiskonnaõpetuse, arvutiõpetuse ning muusikaga.

4. Vaba aeg.- Pere, sõbrad, sport, muusika, raamatud, meedia, kunst, kino, teater, reisimine. Seos eesti keele, muusika, inimeseõpetuse, loodusõpetuse, kunsti ning kehalise kasvatusena.

5. Maa ja tema kultuur. Maa, pealinn, rahvus, teised riigid, rahvad, keeled, tähtpäevad, kombed, sümboolika. Seos eesti keele, ajaloo, loodusõpetuse, ühiskonnaõpetuse, muusika, kodunduse ning arvutiõpetusega.

6. Igapäevaelu, õppimine ja töö.- Tegevused kodus ja koolis, suhtlemine teeninduses, arsti juures, kool, klass, õppeained, õppevahendid, koolitee, liiklusvahendid, päevaplaan, kellaajad, ametid, söögikorrad, hügieen, toitumine, tervislik eluviis. Seos inimeseõpetuse, eesti keele, kunsti, ajaloo, tööõpetuse, arvutiõpetusega, ühiskonnaõpetuse, kehalise kasvatusena, matemaatika ning kodundusega.

Lõiming kogu õpiaja ulatuses õppeainesiseselt toimub terviku moodustamise eesmärgil, kus tuleb teada õpetamisel aine piires õppeaine sisu ka eelnevates ja järgnevates klassides (liikumine mööda spiraali).

Lõiming ainetunnis õpitu ja väljaspool kooli saadud teadmiste, kogemuste ja igapäevanähtuste sidumise vahel toimub õppekäikude, ekskursioonide, õuesõppe, praktiliste tööde, grupitööde, õpilase eelteadmiste kogumi jm viisil.

Teemakeskne lõiming annab võimaluse uurida teemat teisest vaatenurgast, õpetada teemasid, mis läbivad õppeaineid või on aineteüleised, näiteks läbivad teemad, ainenädalad ja ülekoolilised projektid jms.

Praktilise väljundi leiavad võõrkeeleõppe tundides läbivad teemad erinevate õppeainetega ajalises kooskõlas, konkreetsemalt ühe õppeaasta piires ja üldisemalt kogu õppetsükli ulatuses. Arvestades õpilaste individuaalsust, on erilise tähendusega järgmised teemad: „Keskkond ja jätkusuutlik areng“, „Kultuuriline identiteet“, „Elukestev õpe“, „Tervis ja ohutus“, „Väärtused ja kõlblus“.

10.4. Inglise keele õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) Õpilasi valmistatakse ette keeleoskuse omandamiseks ja positiivseks suhtumiseks võõrkeele õppimisse;
- 2) Elementaarsed teadmised võõrkeele eripärast, et nad hakkaksid tajuma võõrkeelele omast kõla, intonatsiooni;
- 3) Keele kasutamine loomulikes suhtlusolukordades;
- 4) Suulise eelnevuse printsiip: keeleüksused, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes;
- 5) Klassis kujundatakse elementaarseks suhtlemiseks vajalik sõnavara. Õpitakse moodustama ning kasutama grammatiliselt õigeid lauseid õpitud sõnavara ja keeleteadmiste piires. Kujundatakse kõnelemissoovi ja suhtlemisjulgust, arendatakse õpitud sõnade hääldus- ja kirja- ja kirjapildi kokku sobitamist, kujundatakse lugemisoskust.
- 6) Kõnelemisoskuse arendamiseks õpetatakse õpilasi kasutama kompensatoorseid strateegiaid (üleküsimine, uuesti alustamine) ja mitteverbaalseid väljendusvahendeid (žestid, miimika, imiteerimine).
- 7) Jätkuvalt kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi: see, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes. Kompleksselt arendatakse kõiki osaoskusi.
- 8) Õpitakse moodustama ning kasutama grammatiliselt õigeid lauseid õpitud sõnavara ja keeleteadmiste piires.
- 9) Kujundatakse kõnelemissoovi ja suhtlemisjulgust, arendatakse õpitud sõnade hääldus- ja kirja- ja kirjapildi kokkusobitamist, kujundatakse lugemisoskust.
- 10) Põhiülesandeks on kõnekeele arendamine. Sellest tulenevalt kujundatakse kõnest ja tekstist arusaamist, ergutatakse kõnelemissoovi eluliselt vajalikes situatsioonides, õpetatakse orienteeruma igapäevases võõrkeelses teabes, iseseisvalt sõnaraamatuid, vestlussõnastikke ja teabevahendeid kasutama, lihtsamaid tarbekirja vorme täitma.
- 11) Kujundatakse ja kinnistatakse võõrkeele alaseid (jätkuvalt integreeritult teiste õppeainete ja huvitegevusega) teadmisi ning oskusi, mis aitavad õpilastel toime tulla edaspidises iseseisvas elus. Põhiülesandeks jääb endiselt kõnekeele arendamine.

12) Sellest tulenevalt kujundatakse kõnest ja tekstist arusaamist, ergutatakse kõnelemissoovi eluliselt vajalikes situatsioonides, õpetatakse orienteeruma igapäevases võõrkeelses teabes, iseseisvalt sõnaraamatuid, vestlussõnastikke ja teabevahendeid kasutama, lihtsamaid tarbekirja vorme täitma. Jätkuvalt kujundatakse keele kõiki osaoskusi.

10.5. Õpitulemused 5. klassis:

Õpitulemused 5.klassis
<ul style="list-style-type: none"> • Reageerib initsiatiivsele repliigile (küsimus, teade, korraldus). Oskab esitada lühikesi lihtsaid küsimusi. Vastab lühikestele lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses. • Kuuldust arusaamine matkimise ja järele kordamisega. Kuulab aktiivselt, eristab üksikuid sõnu, väljendeid, lauseid, aga ka hääletooni ja intonatsiooni. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid suulises kõnes, saab aru nende tähendusest. • Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid kirjalikes lühikestes tekstides, saab aru nende tähenduses. • Teeb ära kirja võõrkeelsetest tekstidest. Tunneb tähestikku, tunneb ära õpitud sõna kirjapildi. Kirjutab oma isikuandmeid.

10.6. Õpitulemused 6. ja 7. klassis.

Õpitulemused 6. klassis	Õpitulemused 7.klassis
<ul style="list-style-type: none"> • Reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele. • Kasutab õpitud sõnu ja väljendeid oma (küsimuste esitamine, küsimustele vastamine) vajaduste väljendamiseks. Mõistab lihtsaid sagedamini esinevaid väljendeid ja sõnu sisaldavaid tekste. • Saab aru õpitud sõnadest ja lühikestest lausetest. • Suudab kirjutada lühikesi lauseid ja fraase enda ja oma lähima ümbruse kohta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest; • Saab aru lihtsatest kirjalikest tekstidest, mis on seotud igapäevaelu ja vajadustega; • Oskab suuliselt lühidalt tutvustada ennast ja oma lähiümbrust; • Suudab alustada ja lõpetada lühivestlust õpitud teemade piires; osaleda lühidialoogis õpitud sõnavara ja lausemallide piires; • Kirjutab lihtsaid lühiteateid igapäevaeluga seotud tegevustes (postkaart, kutse); • Oskab näidise järgi lühikesi kirjeldavaid tekste koostada.

1.7. Õpitulemused 8. ja 9. klassis.

Õpitulemused 8. klassis	Õpitulemused 9.klassis
<ul style="list-style-type: none"> • Saab õpitud temaatika piires aru lühidialoogidest ja tekstidest; • Saab aru lühikestest lihtsatest tekstidest (postkaardid, teeviidad, teated, sõnumid) ja leiab neist vajaliku teabe; • Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest; • Osaleb lihtsates lühikestes igapäevaelulistes suhtlussituatsioonides; • Saab aru olulisest teabest olmetekstides (menüü, juhendid, lihtsamad küsimustikud); • Kirjeldab suuliselt oma tegevusi igapäevaelulistes situatsioonides. 	<ul style="list-style-type: none"> • On omandanud esmased teadmised õpitava keele maa(de) kultuurist; • Saab aru lihtsatest dialoogidest, väga lühikestest juttudest, teadetest ja sõnumitest tuttavatel teemadel, mis on seotud igapäevaeluga; • Loeb sageli kasutatava sõnavaraga lühikesi tekste ja faktilist infot sisaldavaid tekste (kuulutused, isiklikud kirjad), leiab tekstis sisalduvat infot; • Tutvustab suuliselt ennast, oma huvisid ja oma pereliikmeid, kirjeldab lähiümbrust ja tegevusi õpitud sõnavara lausemallide piires; • Kirjutab lühikesi ja lihtsaid tekste: erinevat tüüpi sõnumeid, kirjeldusi, minevikus toimunud tegevusi, kirjeldab oma tundeid ja arvamusi.